

Bruxelles, 24. listopada 2022.
(OR. en)

13994/22

CLIMA 540
ENV 1062
ONU 126
DEVGEN 195
ECOFIN 1088
ENER 535
FORETS 105
MAR 196
AVIATION 262

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Na datum: 24. listopada 2022.
Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 13735/1/22 REV 1

Predmet: Pripreme za 27. konferenciju stranaka (COP27) Okvirne konvencije
Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC)
(Sharm el-Sheikh, Egipat, 6. – 18. studenoga 2022.)
– Zaključci Vijeća

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća o navedenom predmetu kako ih je Vijeće odobrilo na 3903. sastanku održanom 24. listopada 2022.

**Pripreme za 27. konferenciju stranaka (COP27)
Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC)
(Sharm el-Sheikh, 6. – 18. studenoga 2022.)**

– Zaključci Vijeća –

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

HITNOST DJELOVANJA U PODRUČJU KLIME

1. IZRAŽAVA DUBOKU ZABRINUTOST zbog sve većeg intenziteta i učestalosti ekstremnih vremenskih nepogoda u cijelom svijetu, koje uključuju toplinske valove, šumske požare i poplave, i NAGLAŠAVA da je hitno potreban snažniji globalni odgovor za rješavanje klimatske krize zbog njezine izravne i egzistencijalne prijetnje čovječanstvu, ekosustavima i bioraznolikosti, koje nije pošteđena nijedna zemlja ni regija. NAGLAŠAVA prilike koje ambiciozno djelovanje u području klime pruža ne samo za planet i svjetsko gospodarstvo, već i za ljude, u smislu boljeg životnog standarda, zdravlja, dostojanstvenih radnih mjesta, održivih prehrambenih sustava i pristupačnih cijena energije. NAGLAŠAVA važnost osiguravanja pravedne tranzicije prema održivim gospodarstvima i društvima otpornima na klimatske promjene, pri kojoj nitko nije zapostavljen.
2. Najoštrije OSUĐUJE agresivni rat Ruske Federacije protiv Ukrajine, kojim se teško krši međunarodno pravo i koji ne samo da uzrokuje golem gubitak ljudskih života i ima štetne učinke na zdravlje, među ostalim civila, već uzrokuje i neposrednu štetu za prirodu i dugoročno uništavanje okoliša, ugrožava nuklearnu sigurnost te odgađa prijeko potrebno djelovanje u vezi s klimatskim promjenama. ISTIČE da taj rat, osim što ugrožava globalnu sigurnost i stabilnost, ima ozbiljne sekundarne posljedice za energiju i sigurnost opskrbe hranom, te međunarodna zajednica mora hitno i odlučno na njega odgovoriti.

3. IZRAŽAVA veliko zadovoljstvo radom Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) i doprinosima svih triju radnih skupina šestom izvješću o procjeni (AR6)¹.
PONOVRNO ISTIČE ključne nalaze radne skupine I. navedene u šestom izvješću o procjeni: opseg budućih klimatskih promjena ovisi o budućim emisijama, a globalno zagrijavanje može se ograničiti na 1,5 °C samo ako se u sljedećim desetljećima odmah snažno i trajno smanje globalne emisije stakleničkih plinova tako da na svjetskoj razini dosegnu neto nultu stopu do ili oko 2050. PODSJEĆA na to da je hitno potrebno povećati globalne ambicije u pogledu ublažavanja klimatskih promjena i to na temelju najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja kako bi se omogućilo da se globalne emisije stakleničkih plinova do 2030. prepolove u odnosu na 2019. Sa zabrinutošću PRIMA NA ZNANJE zaključke najnovijeg izvješća Svjetske meteorološke organizacije o stanju klime u svijetu za 2021., prema kojem ključni klimatski pokazatelji kao što su globalna temperatura, koncentracije stakleničkih plinova i sadržaj topline u oceanima i dalje rastu bez naznaka promjene trenda.
4. PODSJEĆA na sljedeće ključne nalaze radne skupine II. navedene u šestom izvješću o procjeni: i. klimatske promjene već uvelike utječu na naš svijet i ugrožavaju živote i životne uvjete, posebno za one najranjivije (više od polovice svjetskog stanovništva i uglavnom osjetljivi ekosustavi već su pogođeni klimatskim promjenama), ii. zahvaljujući naporima u području prilagodbe u određenoj je mjeri smanjena osjetljivost na klimatske promjene, no neke granice prilagodbe već su dosegnute, dok će se druge neizbježno doseći u bliskoj budućnosti te iii. prilagodba, koja se trenutno sastoji od postupnih promjena, mora se razvijati u smjeru planiranih i sustavnih pristupa kojima će se uzeti u obzir brojni rizici povezani s klimatskim promjenama, ali i faktori koji nisu povezani s klimom.
5. ISTIČE nalaze radne skupine III. navedene u šestom izvješću o procjeni, koji ukazuju na to da u svim sektorima imamo mogućnosti da barem prepolovimo globalne emisije stakleničkih plinova do 2030. NAGLAŠAVA gospodarske i društvene mogućnosti i prednosti koje mjere za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu klimatskim promjenama nude svim zemljama. Ulaganja u inovacije i zelena radna mjesta preduvjet su za pravedan i pošten prelazak na novi, zeleni gospodarski model.

¹ <https://www.ipcc.ch/assessment-report/ar6/>

6. UVAŽAVA odlučne pozive civilnog društva, posebno mladih, na ambicioznije djelovanje u području klime, imajući u vidu međugeneracijsku pravičnost te potrebu za uspostavom društveno korisne ekološke tranzicije kojom se uzimaju u obzir potrebe građana i građanki; u tom kontekstu PREPOZNAJE važnost sudjelovanja i aktivnog angažmana javnosti te pristupa informacijama pri planiranju i provedbi djelovanja u području klime.

JAČANJE DJELOVANJA, AMBICIJE I POTPORE

7. Uoči konferencije COP27 PONOVNO ISTIČE da je međunarodni angažman putem snažnog multilateralizma utemeljenog na pravilima ključan za postizanje uspješnih rezultata u borbi protiv klimatskih promjena.
8. UVAŽAVA činjenicu da bi stranke u svojem djelovanju protiv klimatskih promjena trebale poštovati, promicati i uzimati u obzir svoje obveze u pogledu ljudskih prava, prava na zdravlje, prava na čist, zdrav i održiv okoliš, prava autohtonih naroda kako je navedeno u Deklaraciji UN-a o pravima autohtonih naroda, lokalnih zajednica, migranata, djece, osoba s invaliditetom i osoba u ranjivom položaju, te rodnu ravnopravnost, osnaživanje žena i međugeneracijsku pravičnost. PONOVNO ISTIČE da je EU i dalje predan tim vrijednostima.
9. NAGLAŠAVA da nacionalno utvrđeni doprinosi i njihova ažuriranja, uključujući one najavljene tijekom, prije i poslije konferencije COP26, zajedno nisu dovoljni. PODSJEĆA da je od svih stranaka zatraženo da prema potrebi preispitaju i povećaju ciljeve za 2030. u svojim nacionalno utvrđenim doprinosima kako bi se do kraja 2022. uskladile s ciljem Pariškog sporazuma u pogledu temperature. Stoga POZIVA sve stranke da iznesu ambiciozne ciljeve i politike te osobito ODLUČNO POTIČE velika gospodarstva da pravodobno prije konferencije COP27 preispitaju i povećaju svoje nacionalno utvrđene doprinose te da predstave ili ažuriraju svoje dugoročne strategije za razvoj u smjeru niskih razina globalnih emisija stakleničkih plinova radi postizanja nulte neto stope emisija do 2050. S ozbiljnom zabrinutošću ISTIČE da se globalne ambicije moraju znatno povećati kako bi cilj od 1,5 °C ostao ostvariv, u skladu s Pariškim sporazumom.

10. NAGLAŠAVA da su i ambicije i djelovanje u ovom ključnom desetljeću nužni za osiguravanje vjerodostojnosti provedbe Pariškog sporazuma i postizanje klimatske neutralnosti na održiv način te POTIČE sve stranke da svoje nacionalno utvrđene doprinose podupru čvrstim i pouzdanim okvirima i mjerama unutarnje politike, među ostalim odgovarajućim sustavima za praćenje, izvješćivanje i evaluaciju. NAGLAŠAVA da sve stranke, posebno one s najvećim emisijama, moraju povećati svoje kratkoročne i dugoročne ambicije i poboljšati djelovanje u području klime, među ostalim i domaćim određivanjem cijena ugljika.
11. PODSJEĆA da je Vijeće u lipnju 2022. postiglo dogovor o svojem stajalištu o tim ključnim elementima paketa „Spremni za 55 %”², koji će Europskoj uniji omogućiti da provede svoj nacionalno utvrđeni doprinos i smanji svoje neto emisije stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990. te da postigne klimatsku neutralnost najkasnije do 2050., a nakon toga da nastoji ostvariti negativne emisije. PRIMA NA ZNANJE dosadašnji napredak zakonodavnog postupka za donošenje klimatskog paketa i cilj da se pregovori o tim ključnim elementima zaključe do kraja 2022. na uravnotežen način. SPREMNO JE što je prije moguće nakon zaključenja tih pregovora prema potrebi ažurirati nacionalno utvrđeni doprinos EU-a i njegovih država članica, u skladu s točkom 29. Klimatskog pakta iz Glasgowa, kako bi se uzeo u obzir konačan ishod ključnih elemenata paketa „Spremni za 55 %” pri provedbi glavnog cilja EU-a, kako je dogovoreno na sastanku Europskog vijeća u prosincu 2020.
12. ISTIČE predanost i napore EU-a usmjerene na poticanje energetske učinkovitosti i energije iz obnovljivih izvora kako bi smanjio i svoju potrošnju fosilnih goriva i svoju ovisnost o uvozu tih goriva iz Ruske Federacije, među ostalim putem mjera o kojima se raspravljalo u kontekstu plana REPowerEU, u cilju uklanjanja ovisnosti EU-a o ruskom plinu i zabrane uvoza ruske nafte do kraja 2022., uz izbjegavanje stvaranja novih učinaka ovisnosti o fosilnim gorivima, radi dodatnog ubrzavanja prelaska na zelenu energiju u EU-u i radi potpore naporima EU-a u ostvarivanju klimatskih ambicija.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX%3A52021DC0550>

13. PODSJEĆA na trajne obveze država članica EU-a dogovorene sa socijalnim partnerima i POZIVA sve stranke da postupno smanje proizvodnju energije iz ugljena s nesmanjenim emisijama i ukinu neučinkovite subvencije za fosilna goriva kako bi se ubrzala energetska tranzicija³ i Klimatski pakt iz Glasgowa ostvario na način koji koristi radnicima i zajednicama, kao i na predanost UN-ovim ciljevima održivog razvoja, uključujući cilj br. 7 o osiguravanju pristupa pouzdanoj, održivoj i modernoj energiji po pristupačnoj cijeni za sve do 2030. UVAŽAVA partnerstva za pravednu energetska tranziciju (JETP) kao važne instrumente za provedbu Pariškog sporazuma jer pomažu ključnim partnerskim zemljama da povećaju svoje klimatske ambicije i slijede put usklađen s ciljem od 1,5 °C zahvaljujući koordiniranom pristupu kad su u pitanju donatori. POZDRAVLJA zalaganje čelnika i čelnica skupine G-7 da se do kraja 2022. ukine nova izravna javna potpora međunarodnom energetska sektoru fosilnih goriva s nesmanjenim emisijama, osim u ograničenim okolnostima koje je svaka zemlja jasno definirala u skladu s ograničenjem zagrijavanja od 1,5 °C i ciljevima Pariškog sporazuma, te POZIVA sve zemlje da preuzmu slične obveze.
14. POZDRAVLJA prijedlog akta EU-a o obnovi prirode koji bi trebao doprinijeti ciljevima EU-a u području klime i bioraznolikosti za 2030. i 2050. putem obnavljanja i poboljšanja ekosustavâ kako bi se postiglo dobro ekološko stanje te doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi na njih, osobito kroz regeneraciju ekosustavâ u EU-u.
15. NADALJE POZDRAVLJA reformu zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) EU-a, kojom se utire put dugoročnom održivom pristupu poljoprivredi i šumarstvu, u cilju očuvanja sigurnosti opskrbe hranom u svijetu i u EU-u te povećanja doprinosa ZPP-a ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi njima. To bi se trebalo postići smanjenjem emisija stakleničkih plinova, poboljšanjem sekvestracije ugljika, promicanjem održive energije, poticanjem učinkovitog upravljanja prirodnim resursima kao što su voda, tlo i zrak, zaštitom bioraznolikosti i obnovom usluga ekosustava. NAGLAŠAVA da su zdrava tla, bogata bioraznolikošću, ključna za borbu protiv globalnih izazova našeg doba, osobito proizvodnje dovoljno hranjive i sigurne hrane, prilagodbe klimatskim promjenama i njihova ublažavanja te zaustavljanja i preokretanja gubitka bioraznolikosti.

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6120-2022-INIT/hr/pdf>

16. PODSJEĆA na Zaključke Vijeća od 21. veljače 2022. o klimatskoj diplomaciji EU-a⁴ i NAGLAŠAVA da klimatske promjene predstavljaju egzistencijalnu prijetnju čovječanstvu, među ostalim ostvarivanju ljudskih prava te međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti, što ima ozbiljne negativne posljedice za cijelu međunarodnu zajednicu. U tom pogledu PONOVRNO ISTIČE važnost snažnog koordiniranog djelovanja EU-a i njegovih država članica putem aktivne europske klimatske i energetske diplomacije te provedbe raznih sektorskih i regionalnih inicijativa i poziva, koji također proizlaze iz Glasgowa i koji bi mogli iskoristiti instrumente EU-a za vanjsku regionalnu potporu.
17. ISTIČE da sve zemlje moraju pojačati napore u pogledu prilagodbe i hitno smanjiti emisije, što je jedini način da se potreba za prilagodbom zadrži unutar granica kojima se može upravljati. PRIMA NA ZNANJE sve veću potrebu za prilagodbom na negativne učinke klimatskih promjena te pozdravlja priliku da se razmjenjuju iskustva i od partnera uči o pristupima za jačanje otpornosti na klimatske učinke. PREPOZNAJE sve veću važnost koju za sve stranke imaju poboljšanje njihova kapaciteta za prilagodbu, izgradnja otpornosti i smanjenje osjetljivosti na klimatske promjene. UVAŽAVA specifične potrebe i posebne okolnosti najmanje razvijenih zemalja i malih otočnih država u razvoju, koje su posebno osjetljive na negativne učinke klimatskih promjena te je ugroženo i samo postojanje nekih od njih. PRIMA NA ZNANJE preporuke za prilagodbu iz praškog žalbenog postupka⁵, dogovorene na Konferenciji o oblikovanju otpornih krajobraza u rujnu 2022.
18. NAGLAŠAVA središnju ulogu sveobuhvatnih, uključivih i učinkovito provedenih nacionalnih strategija i planova za prilagodbu te ISTIČE potrebu da se poveća potpora zemljama u razvoju u svrhu razvoja i provedbe tih strategija, planova i odgovarajućih komunikacija, kao i u svrhu praćenja i procjene napretka mjera prilagodbe.

⁴ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6120-2022-INIT/hr/pdf>

⁵ [https://www.mzp.cz/C125750E003B698B/cz/news_20220926_prague_appeal_climate_change_and_biodiversity_loss_must_be_tackled_together/\\$FILE/The%20Prague%20Appeal%20-%20final.pdf](https://www.mzp.cz/C125750E003B698B/cz/news_20220926_prague_appeal_climate_change_and_biodiversity_loss_must_be_tackled_together/$FILE/The%20Prague%20Appeal%20-%20final.pdf)

19. ISTIČE međunarodnu dimenziju prilagodbe u strategiji EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama, kojom se naglašava potpora EU-a međunarodnoj otpornosti i pripravnosti na klimatske promjene, među ostalim povećanjem međunarodnih financijskih sredstava, osmišljavanjem politika i poticaja za promicanje ulaganja otpornih na klimatske promjene, među ostalim u okviru prirodnih rješenja, ciljanom potporom partnerskim zemljama i novoosnovanom misijom EU-a za prilagodbu klimatskim promjenama, što bi moglo poslužiti kao nadahnuće za slično djelovanje u drugim zemljama.
20. PONOVRNO ISTIČE da EU i njegove države članice podupiru partnerske zemlje u poboljšanju njihovih kapaciteta za prilagodbu kako bi mogle procjenjivati i smanjivati klimatske rizike te upravljati njima, npr. jačanjem sustava praćenja, izvješćivanja i evaluacije, što uključuje jačanje rada na dostupnim, interoperabilnim i pouzdanim podacima o okolišu i digitalnim rješenjima temeljenima na podacima, uključujući sustave ranog upozoravanja, kao i unapređenjem socijalne zaštite, osiguranja i drugih financijskih mehanizama za upravljanje klimatskim rizicima, među kojima je upravljanje rizicima od katastrofa. Svrha je tih aktivnosti povećati kapacitete osjetljivih zemalja i zajednica kako bi ojačale svoju otpornost upravljanjem rizikom od gubitaka[...] i štete te njegovim smanjenjem[...].
21. ISTIČE da klimatske promjene zbog opasnosti, izloženosti i osjetljivosti stvaraju učinke i rizike koji mogu dovesti do gospodarskih i negospodarskih gubitaka i štete u svim zemljama. NAGLAŠAVA da je sveobuhvatno upravljanje klimatskim rizicima ključno za izgradnju dugoročne otpornosti zemalja, osjetljivih skupina stanovništva i zajednica na gubitak i štetu. UVIĐA da je potrebno dodatno povećati djelovanje i potporu u korist osjetljivih zemalja, skupina stanovništva i ranjivih skupina. NAGLAŠAVA ulogu privatnih i javnih izvora u pružanju snažnije potpore za sprečavanje, što veće smanjenje i otklanjanje gubitaka i štete povezanih s negativnim učincima klimatskih promjena.

22. PONOVRNO ISTIČE da je usklađivanje svih financijskih tokova s nastojanjima da se ostvare niske globalne emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene nužno za provedbu Pariškog sporazuma u cjelini i za prelazak na klimatski neutralno, prilagodljivo i otporno globalno gospodarstvo i društvo. NAGLAŠAVA da će se stvaranjem posebnog prostora za raspravu o članku 2. stavku 1. točki (c) Pariškog sporazuma u okviru konferencije COP27 strankama, privatnom sektoru i drugim dionicima omogućiti da razgovaraju o svojem razumijevanju cilja usklađivanja financijskih tokova s nastojanjima da se ostvare niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene i o tome kako postići taj cilj, što će zemljama omogućiti da ostvare svoje ciljeve ublažavanja i prilagodbe te ciljeve održivog razvoja. ISTIČE da je u Pariškom sporazumu prepoznato da je za mobilizaciju financijskih sredstava potreban globalni napor te POZIVA sve zemlje da pojačaju napore za mobilizaciju sredstava iz svih izvora kako bi se poduprlo djelovanje u području klime i kako bi svi financijski tokovi uzimali u obzir klimatsku politiku. U tom kontekstu NAGLAŠAVA potrebu za promicanjem održivog financiranja i ulaganja kojima se nastoji ostvariti sinergija između ciljeva u području klime, bioraznolikosti i drugih ciljeva u vezi s okolišem, PONOVRNO ISTIČE važnost transparentnog izvješćivanja te ISTIČE da u svijetu raste broj inicijativa u okviru klimatske politike kako bi se mobilizirao kapital financijskog i privatnog sektora ondje gdje je najpotrebniji radi provedbe djelovanja usklađenog s Pariškim sporazumom.
23. PODSJEĆA da EU i njegove države članice najviše doprinose međunarodnom javnom financiranju borbe protiv klimatskih promjena i da su od 2013. više nego udvostručili doprinos financiranju te borbe za potporu zemljama u razvoju. PONOVRNO POTVRĐUJE čvrstu obvezu koju su EU i njegove države članice preuzeli da nastave s povećavanjem svojeg međunarodnog financiranja borbe protiv klimatskih promjena radi ispunjenja cilja razvijenih zemalja da iz različitih izvora mobiliziraju najmanje 100 milijardi USD godišnje što je prije moguće i sve do 2025. te OČEKUJE da će se taj cilj ostvariti 2023. POZIVA druge donatore da pojačaju napore u tom pogledu u skladu s Planom provedbe financiranja borbe protiv klimatskih promjena s konferencije COP26 i SA ZANIMANJEM OČEKUJE izvješće o napretku u deset područja zajedničkog djelovanja iz plana provedbe uoči konferencije COP27.

24. Sa ZANIMANJEM OČEKUJE suradnju s drugim strankama na provedbi poziva iz Klimatskog pakta iz Glasgowa da se pružanje financijskih sredstava zemljama u razvoju za prilagodbu klimatskim promjenama zajednički barem udvostruči do 2025. u odnosu na razine iz 2019., u kontekstu postizanja ravnoteže između ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe na njih pri osiguravanju povećanih financijskih sredstava.
25. SNAŽNO POZIVA multilateralne razvojne banke, institucije za financiranje razvoja i druge međunarodne financijske institucije da dodatno pojačaju svoje napore, među ostalim postavljanjem ambicioznih ciljeva za financiranje prilagodbe, upotrebom inovativnih financijskih instrumenata, poboljšanjem pristupa financiranju i podupiranjem većeg sudjelovanja privatnog sektora. U tom kontekstu POZDRAVLJA vodeću ulogu koje je nekoliko multilateralnih razvojnih banaka, među kojima su Europska investicijska banka kao predvodnik te Europska banka za obnovu i razvoj i Grupa Svjetske banke, pokazalo u Zajedničkoj izjavi o prirodi potpisanoj na konferenciji COP26 te njihove klimatske strategije i planove. PONAHLJA da su privatna financijska sredstva za borbu protiv klimatskih promjena ključna za prelazak na klimatski neutralno i otporno svjetsko gospodarstvo, a pritom je potrebno da javni sektor pruži odgovarajuće financijske poticaje, političke signale i poticajne uvjete. UPUĆUJE na Zaključke Vijeća o financiranju borbe protiv klimatskih promjena uoči konferencije COP27⁶.

REZULTATI IZ SHARM EL-SHEIKHA

26. ČESTITA i ZAHVALJUJE vladi Ujedinjene Kraljevine na tome što je ugostila konferenciju COP26 i na napretku postignutom u Glasgowu te PREPOZNAJE Klimatski pakt iz Glasgowa kao uravnotežen paket koji je donio iznimne rezultate u području ublažavanja klimatskih promjena, prilagodbe njima i sredstava provedbe. Ujedno ZAHVALJUJE predstojećem egipatskom predsjedništvu konferencije COP27 i njegovu partneru, Demokratskoj Republici Kongu, na njihovu neumornom radu i predanosti u razdoblju između konferencija COP26 i COP27.

⁶ <https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2022/10/04/climate-finance-council-adopted-conclusions-ahead-of-cop27/>

27. POZDRAVLJA rad obavljen na sjednicama pomoćnih tijela u lipnju 2022. i SA ZANIMANJEM OČEKUJE usvajanje sveobuhvatnog ishoda iz Sharm el-Sheikha, kojim će se osigurati ambiciozan globalni odgovor na klimatske promjene, a zahvaljujući kojem će i. cilj od 1,5 °C i dalje biti ostvariv, u skladu s Pariškim sporazumom i s obzirom na najbolje dostupne znanstvene spoznaje, a osobito najnovija izvješća IPCC-a, te će se ii. nastaviti na putu prema dugoročnoj otpornosti. POTIČE predstojeće predsjedništvo konferencije COP27 da u Sharm-el Sheikhu poduzme daljnje korake u vezi s inicijativama iz Glasgowa.
28. POZDRAVLJA uspostavu programa rada za ublažavanje klimatskih promjena, kojim se želi hitno povećati ambicije i provedbu u kontekstu ublažavanja u ovom ključnom desetljeću, te se OBVEZUJE na konstruktivnu suradnju sa strankama kako bi se, na temelju znanosti i nadovezujući se na Klimatski pakt iz Glasgowa, odlučilo o njegovu obliku u cilju njegova razmatranja i usvajanja na konferenciji CMA4 na način kojim se nadopunjuje globalni pregled stanja te podupire to da cilj od 1,5 °C i dalje bude ostvariv. ZAUZIMA SE za program rada kojim bi se strankama konferencije i dionicima koji nisu stranke omogućilo da razmjenjuju stečena iskustva, utvrdilo potencijalnu sinergiju, promicalo snažne domaće politike, istražilo kako bi sektorske politike mogle poduprijeti djelovanje i ambicije u području klime te koji bi zemljama omogućio napredak u provedbi i jačanju njihovih obveza. NAGLAŠAVA da bi godišnji ministarski okrugli stol na visokoj razini o ambicijama za razdoblje prije 2030., koji će započeti na sastanku CMA4, trebao utjecati na program rada za ublažavanje klimatskih promjena, kao i obrnuto, te povećati odgovornost, promicati razmjenu iskustava, pružati preporuke i težiti globalnim ambicijama i provedbi u skladu s kojima je cilj od 1,5 °C i dalje ostvariv.
29. ISTIČE da je jasan napredak prema globalnom cilju prilagodbe ključan i stoga će NASTAVITI podupirati dvogodišnji program rada iz Glasgowa i Sharm-el-Sheikha za globalni cilj prilagodbe i konstruktivno sudjelovati u njemu da bi se bolje razumjelo kako poboljšati kapacitet za prilagodbu, ojačati otpornost i smanjiti ranjivost radi zaštite ljudi, životnih uvjeta i ekosustavâ te da bi se ocijenio napredak u tom pogledu.

30. PONOVRNO POTVRĐUJE trajnu predanost EU-a potpunoj operacionalizaciji mreže iz Santiaga za sprečavanje, što veće smanjenje i otklanjanje gubitaka i štete povezanih s negativnim učincima klimatskih promjena što je prije moguće i u skladu s postupkom utvrđenim u Glasgowu radi daljnjeg jačanja globalne koordinacije kako bi se ubrzala tehnička pomoć relevantnih organizacija, tijela, mreža i stručnjaka utemeljena na potražnji za provedbu relevantnih pristupa, posebno u osjetljivim zemljama i zajednicama u razvoju.
31. Sa ZANIMANJEM OČEKUJE nastavak dijaloga iz Glasgowa među strankama, relevantnim organizacijama i dionicima kako bi se razgovaralo o mehanizmima za financiranje aktivnosti za sprečavanje, što veće smanjenje i otklanjanje gubitaka i štete povezanih s negativnim učincima klimatskih promjena. PONOVRNO ISTIČE da je spremno konstruktivno surađivati s partnerskim zemljama kako bi se bolje razumjele njihove potrebe, među ostalim dodavanjem nove točke dnevnog reda kojom bi se dijalog iz Glasgowa iskoristio za hitro jačanje postojećih institucija koje pružaju potporu u sprečavanju, što većem smanjenju i otklanjanju rizika od gubitka i štete, te kako bi se iznašla konkretna rješenja za izazove s kojima se najosjetljivije zemlje suočavaju. U tom kontekstu POZDRAVLJA inicijativu „Rana upozorenja za sve” koju je pokrenuo glavni tajnik UN-a kako bi u roku od pet godina svi na Zemlji bili obuhvaćeni sustavima ranog upozoravanja te predanost čelnika i čelnica skupine G-7 radu na globalnom sustavu zaštite protiv klimatskih rizika za siromašne i osjetljive zemlje i ljude, koji se nadovezuje na globalno partnerstvo InsuResilience i druge inicijative. OBVEZUJE SE podupirati te napore, među ostalim povećanjem financiranja borbe protiv klimatskih promjena i rizika od katastrofa i osiguranja od njih (CDRFI) te povećanjem sustavnosti, usklađenosti i održivosti globalne strukture CDRFI-ja.

32. PONOVRNO ISTIČE važnost sveobuhvatnog i ciljanog globalnog pregleda stanja usmjerenog na budućnost kako bi se podržao petogodišnji ciklus ambicija iz Pariškog sporazuma te povećala razina ambicije djelovanja i potpore za zajedničko rješavanje problema klimatskih promjena u kontekstu pravednosti i najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja. NAGLAŠAVA da je potrebno nadovezati se na rasprave i iskustva stečena tijekom prvog tehničkog dijaloga u okviru globalnog pregleda stanja te se sve više usredotočiti na mogućnosti za poboljšanje i jačanje djelovanja i potpore stranaka te međunarodne suradnje u području klimatske politike. ISTIČE da bi ishod[...] globalnog pregleda stanja trebao služiti kao izvor informacija i kontinuirano poticati poboljšano ambiciozno djelovanje u području klime, i zajednički i pojedinačno. Osobito bi trebalo potaknuti sve stranke da s vremenom prijeđu na ciljeve ublažavanja klimatskih promjena u cijelom gospodarstvu u svojim nacionalno utvrđenim doprinosima i na klimatsku neutralnost do 2050. u svojim dugoročnim razvojnim strategijama u smjeru niskih razina emisija stakleničkih plinova, kao i na pojačano djelovanje u kontekstu prilagodbe i načina provedbe s obzirom na dugoročne ciljeve Pariškog sporazuma.
33. Iako naglasak treba ostati na smanjenju emisija na nacionalnoj razini i povećanju njihova uklanjanja, PREPOZNAJE potencijal članka 6. za olakšavanje daljnjih ambicija kako bi se premostio jaz pri ograničavanju globalnog zatopljenja na 1,5 °C te za poticanje uključivanja privatnog sektora u djelovanje u području klime i mobilizaciju financijskih i nefinancijskih sredstava za takvo djelovanje, uz istodobno poštovanje ekoloških i socijalnih zaštitnih mjera i ljudskih prava te zaštitu od klimatskih rizika. NAGLAŠAVA da je neophodno osigurati da se primjenom članka 6. doprinosi dugoročnim ciljevima Pariškog sporazuma, potiče ambicije i održivi razvoj te jamči ekološki integritet. ISTIČE važnost pomnog usklađivanja mehanizama iz članka 6. s nacionalno utvrđenim doprinosima stranaka domaćina, njihovim dugoročnim strategijama za razvoj u smjeru niskih razina emisija stakleničkih plinova i ciljevima Pariškog sporazuma te predviđanja prostora za veće ambicije dijeljenjem koristi ublažavanja među sudionicima iz članka 6. NAGLAŠAVA prednosti snažne provedbe CORSIA-e, globalne tržišno utemeljene mjere Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva. ISTIČE potrebu za izgradnjom kapaciteta za zemlje u razvoju radi snažne provedbe [...] tržišnih aktivnosti u okviru UNFCCC-a.

34. SA ZANIMANJEM OČEKUJE nastavak rasprava o utvrđivanju novog zajedničkog kvantificiranog cilja u pogledu financiranja borbe protiv klimatskih promjena u kontekstu smislenih mjera ublažavanja i prilagodbe te transparentnosti provedbe, uzimajući pritom u obzir potrebe i prioritete zemalja u razvoju, te u kontekstu usklađivanja svih financijskih tokova s nastojanjima da se ostvare niske globalne emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene. NAGLAŠAVA da bi novi zajednički kvantificirani cilj trebao podupirati izgradnju okvira za financiranje prelaska na svijet koji teži cilju od 1,5 °C.
35. Također SA ZANIMANJEM OČEKUJE raspravu, pod novom posebnom točkom dnevnog reda u okviru CMA-a na konferenciji COP27, o sveobuhvatnoj poticajnoj ulozi članka 2. stavka 1. točke (c), shvaćanju tog cilja među strankama i svim dionicima te o tome kako ga postići.
36. ODLUČNO je u namjeri da surađuje sa svim strankama kako bi se:
- potaklo raspravu o budućnosti UNFCCC-a;
 - raspravljalo o mogućim daljnjim koracima za održivu provedbu klimatske politike u poljoprivrednom sektoru, uz istodobno jamčenje sigurnosti opskrbe hranom s pomoću održivog prehrambenog sustava, na temelju nalaza izvješća, radionica i zaključaka pomoćnog tijela iz plana za zajednički rad iz Koronivije u području poljoprivrede (KJWA);
 - omogućilo ambicioznu provedbu Programa rada iz Glasgowa za mjere osnaživanja u području klime (ACE), među ostalim doprinosom sveobuhvatnom akcijskom planu o ACE-u, kojime se strukturira budući rad;
 - pozabavilo pitanjem rodne dimenzije kako bi se iskoristio puni potencijal klimatskih politika i poduprlo sveobuhvatne mjere za postizanje rodne ravnopravnosti, među ostalim daljnjom provedbom poboljšanog programa rada iz Lime o rodnoj ravnopravnosti i njegova drugog akcijskog plana za rodnu ravnopravnost te završetkom njegova preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

37. ISTIČE važnost djelovanja dionika koji nisu stranke konferencije i njihova uključivanja u proces UNFCCC-a te POZIVA na njihove daljnje napore, koji uključuju i transparentne obveze kojima se omogućuje preuzimanje odgovornosti, poduprte vjerodostojnim akcijskim planovima, u cilju učinkovite provedbe Pariškog sporazuma i pripreme globalnog pregleda stanja, među ostalim putem globalnog plana za mjere u području klime.

DRUGE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE I PROCESI

38. ISTIČE da su klimatske promjene i krize bioraznolikosti, dezertifikacija, onečišćenje i degradacija tla, vode i oceana snažno povezani i međusobno se pojačavaju te NAGLAŠAVA da se na njih može uspješno odgovoriti samo usklađenim pristupom koji obuhvaća uzajamno korisne strategije, sa snažnim socijalnim i okolišnim zaštitnim mjerama, uključujući rješenja utemeljena na prirodi u skladu s definicijom s 5. zasjedanja Skupštine Ujedinjenih naroda za okoliš. POZDRAVLJA naglasak koji je u Klimatskom paktu iz Glasgowa stavljen na zdrave ekosustave za učinkovito djelovanje u području klime i POTIČE stranke da u svoje nacionalno utvrđene doprinose i dugoročne strategije za razvoj u smjeru niskih razina emisija stakleničkih plinova uključe prirodna rješenja. ISTIČE potrebu da se tijekom provedbe prirodnih rješenja poštuju i zaštite prava autohtonih naroda i lokalnih zajednica, kako je navedeno u relevantnom nacionalnom pravu i međunarodnim instrumentima kao što su Deklaracija Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda (UNDRIP) i međunarodno pravo o ljudskim pravima. Nadalje POZDRAVLJA novu strategiju Organizacije za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda (FAO) o klimatskim promjenama za razdoblje 2021. – 2030. POZIVA na bliskiju suradnju i sinergiju među konvencijama iz Rija i drugim multilateralnim sporazumima o okolišu te drugim relevantnim inicijativama UN-a i međunarodnim procesima. POZDRAVLJA rasprave u okviru konferencije Stockholm + 50 u kojima se naglašava da je potrebno hitno djelovanje i uključivanje mladih te ODLUČNO POZIVA stranke i relevantne dionike da poduzmu daljnje korake u vezi s deset preporuka za djelovanje radi ubrzanja provedbe.

39. I DALJE JE SNAŽNO PREDANO jačanju sinergije između UNFCCC-a i Konvencije o biološkoj raznolikosti (CBD), uključujući usklađivanje s ambicioznim globalnim okvirom za bioraznolikost nakon 2020., o kojem treba postići dogovor na konferenciji COP15 u prosincu 2022., i Desetljećem UN-a za obnovu ekosustava, te daljnjem unapređenju mjera za uzajamno jačanje dodatnih koristi za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima te preokretanje trenda gubitka bioraznolikosti. UJEDNO JE I DALJE PREDANO jačanju sinergije između UNFCCC-a i Konvencije Ujedinjenih naroda o suzbijanju dezertifikacije (UNCCD), Foruma UN-a o šumama, Okvira iz Sendaija za smanjenje rizika od katastrofa, Akcijskog plana iz Addis Abebe te postignućâ Programa održivog razvoja do 2030. i ciljeva održivog razvoja.
40. I DALJE JE PREDANO isticanju ključne uloge održivog upravljanja oceanima i vodama i zdravih ekosustava povezanih s vodama u općoj klimatskoj otpornosti te važnosti rada u skladu s Desetljećem UN-a za znanost o oceanima za održivi razvoj za razdoblje 2021. – 2030. i Desetljećem UN-a za djelovanje u području voda za razdoblje 2018. – 2028. NADALJE POZDRAVLJA izjavu „Naš ocean, naša budućnost, naša odgovornost” donesenu na Drugoj konferenciji Ujedinjenih naroda o oceanima, održanoj u Lisabonu u lipnju i srpnju 2022. i „Obveze iz Bresta u pogledu oceanâ” preuzete na sastanku na vrhu „Jedan ocean” u veljači 2022.
41. NAGLAŠAVA međusobnu povezanost klimatskih promjena i ljudskih prava. U tom kontekstu POZDRAVLJA donošenje mandata posebnog izvjestitelja za ljudska prava i klimatske promjene.

42. POZIVA sve države članice Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) i Međunarodne pomorske organizacije (IMO) da zajamče pravedan i ambiciozan doprinos međunarodnog zračnog i pomorskog prometa postizanju ciljeva Pariškog sporazuma na način kojim se osigurava integritet okoliša, države ne sprečava u poduzimanju ambicioznijeg djelovanja, pri čemu bi trebalo izbjegavati dvostruko računanje i svako znatno dvostruko opterećenje koje proizlazi iz toga, uključujući troškove, kao i narušavanje tržišnog natjecanja na rutama ili u trgovini, te istodobno POZIVA ICAO i IMO da nastave izvješćivati o svojim aktivnostima povezanim s klimom na temelju UNFCCC-a. PODSJEĆA da je radna skupina III. u šestom izvješću o procjeni utvrdila međunarodni zračni i pomorski promet kao sektore u kojima je potrebno više djelovanja za smanjenje emisija. Osobito POTIČE IMO da unaprijedi svoj rad na provedbi srednjoročnih i dugoročnih mjera te da revidira svoju početnu strategiju za smanjenje globalnih emisija stakleničkih plinova s ciljem postupnog ukidanja takvih emisija iz međunarodnog pomorskog prometa najkasnije do 2050., slijedeći put koji je u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma, i POZDRAVLJA činjenicu da je na 41. zasjedanju skupštine ICAO-a dogovoren dugoročni poželjan cilj smanjenja emisija iz međunarodnog zračnog prometa.
